

Oponentský posudek monografie předložené k habilitaci

Autor monografie: PhDr. Michal Zvírotsky, Ph.D.

Pracoviště: Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova Praha

Název: Sebevýchova v interdisciplinární perspektivě

Autor posudku: prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Téma monografie

Multioborově koncipovaná kniha je vedena naléhavým záměrem souhrnně předložit téma sebevýchovy v sémantickém poli filosofických, pedagogických, psychologických i obecně antropologických souvislostí. Jedná se o téma neotřelé, resp. pozapomenuté, se silným nábojem atraktivity i potřeby. Autorovi bezesporu patří dík, že se takového úkolu ujal.

Z celkového rozvrhu i dílčích částí je dobře patrné, že se jedná o zpracování hluboce a dlouhodobě promyšlené, uchopené s odbornou fundovaností, sdílené velice kultivovaným jazykem. Formulační styl je čtenářsky přístupný, současně však dobře rozlišující i mezi jemnými odlišnostmi významů zvolených jazykových výrazů.

Tři části práce jsou radikálně oddělené tématem, způsobem zpracování i formální dikcí. Soubor devíti esejů přivádí téma sebevýchovy do pozornosti čtenáře prostřednictvím historických exkurzů i soudobých idejí zvýznamňujících téma sebevýchovy pro soudobé pedagogické úsilí. Pojednání je uvolněné, nekomplikované nadbytečnými odkazy, avšak zdárně upozorňující na nebezpečí neoliberálního konceptu edukace spoléhajícího na manažerské techniky sebeřízení, značně tak redukcujícího obsáhlou oblast vztahování se k sobě samému, osobního rozvoje a osobnostního rozkvětu. Druhá část nahlíží na vybraný fenomén optikou pedagogiky, psychologie, filosofie a integrální antropologie. Dikce nabývá hutnosti a citační opory,

prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Katedra rekreologie

Fakulta tělesné kultury | Univerzita Palackého v Olomouci

třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 103 | E: ivo.jirasek@upol.cz

www.ftk.upol.cz

příčemž autorův pohyb ve zvolených diskurzech dokládá nejenom široký záběr, ale zejména dostatečný ponor do zvolených perspektiv. A třetí část je terminologickým a výkladovým slovníkem seberefrenčních pojmů, jejichž zpracování je důkladnou sondou do českého jazyka (a anglických ekvivalentů), s důmyslným promyšlením vybraných hesel, s odkazy na zdrojovou literaturu i frekvenci využívání.

Použitá metodologie

Habilitation zvolil pro zpracování pojednávaného tématu rozpravu vedenou několika diskursy, bez empirického ověření analýzou dat. Metody práce nejsou popsány, což je neobvyklé u vědeckých prací (včetně pedagogických), nicméně u filosofických či širěji teoreticky koncipovaných textů se deskripce použitých metod nepředpokládá. V době přebujelé scientometrie, která se vyznačuje důrazem na čísla a zhusta souběžnou devalvací smysluplného slova, se většina habilitačních projektů (i v oboru pedagogika) zakládá na kvantitativním počtářství. Je proto veskrze občerstvující začíst se do odborného textu, který se zabývá experimentem myšlenkovým, bez opory o zjišťování statisticky významných souvislostí. U takového typu práce rozhoduje o její kvalitě zejména hloubka myšlení, logická strukturní návaznost, argumentační podloženost. Předložený text zmíněné nároky naplňuje.

Dotazy k obhajobě

1. Kritické vymezení se vůči zúžení sebevýchovy na sebeřízení, stejně jako celá řada dalších dílčích témat (vztahovost, sebepřekračování, konečnost, láska aj.), stejně jako relativně časté odkazy na spirituální dimenzi lidského způsobu bytí, vedou k dotazu, jaká je vazba humanistické výchovy, tedy personalisticky zaměřených pedagogických teorií a koncepcí spirituálních (spiritualistických)?
2. Téma sebevýchovy v propojení s prožitkem a výchovou v přírodě je naprosto zřetelné v činnosti skautského spisovatele a vychovatele Jaroslava Foglara. Je jeho nezařazení do dějinné pedagogické perspektivy dáno absencí pedagogického vzdělání autora a jakéhokoliv teoretického podložení jeho textů

prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Katedra rekreologie

Fakulta tělesné kultury | Univerzita Palackého v Olomouci

třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 103 | E: ivo.jirasek@upol.cz

www.ftk.upol.cz

(např. zde zmíněnými koncepty flow [s. 26], vrcholných zážitků [s. 64] apod.), nebo záměrnou volbou nezmiňovat v teoreticky koncipované práci relevantní praktické příklady?

Závěr

Monografie „*Sebevýchova v interdisciplinární perspektivě*“ dle mého vnímání **splňuje** požadavky kladené na habilitační práce v oboru pedagogika a proto ji **doporučuji** k obhajobě v rámci habilitačního řízení.

v Olomouci dne 20. září 2022

Ivo Jirásek

prof. PhDr. Ivo Jirásek, Ph.D.

Katedra rekreologie

Fakulta tělesné kultury | Univerzita Palackého v Olomouci

třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 103 | E: ivo.jirasek@upol.cz

www.ftk.upol.cz

